

Judikatūras krājums

Lieta C-390/15

Procedūra, ko uzsācis Rzecznik Praw Obywatelskich (RPO)

(Trybunał Konstytucyjny lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Nodokļi – Pievienotās vērtības nodoklis (PVN) – Direktīva 2006/112/EK – III pielikuma 6. punkts – Spēkā esamība – Procedūra – Priekšlikuma Padomes direktīvai grozīšana pēc Parlamenta sniegta atzinuma – Atkārtotas konsultēšanās ar Parlamentu neesamība – 98. panta 2. punkts – Spēkā esamība – Samazinātas PVN likmes piemērošanas izslēgšana digitāla formāta grāmatu elektroniskai piegādei – Vienlīdzīgas attieksmes princips – Divu situāciju salīdzināmība – Digitāla formāta grāmatu elektroniska piegāde un piegāde uz fiziskā formātā

Kopsavilkums – Tiesas spriedums (virspalāta) 2017. gada 7. martā

1. *Iestāžu akti – Sagatavošanas procedūra – Regulāra konsultēšanās ar Parlamentu – Obligāta atkārtota konsultēšanās būtiska sākotnējā priekšlikuma grozījuma gadījumā – Pienākuma apjoms*

(LESD 113. pants; Padomes Direktīvas 2006/112, kas grozīta ar Direktīvu 2009/47, III pielikuma 6. punkts)

2. *Nodokļu tiesību aktu saskaņošana – Kopēja pievienotās vērtības nodokļa sistēma – Dalībvalstu tiesības piemērot samazinātu likmi noteiktām preču piegādēm un pakalpojumu sniegšanai – Samazinātas likmes piemērošana digitālo vai elektronisko grāmatu piegādei – Samazinātas likmes piemērošanas izslēgšana digitāla formāta grāmatu elektroniskai piegādei – Pieļaujamība*

(Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 20. pants; Padomes Direktīvas 2006/112, kurā grozījumi izdarīti ar Direktīvu 2009/47, 98. panta 2. punkts un III pielikuma 6. punkts)

1. Pienākums Līgumā noteiktajos gadījumos apspriesties ar Parlamentu nozīmē, ka ar to ir jāapspriežas atkārtoti ikreiz, kad noslēgumā pieņemtais teksts kopumā būtībā atšķiras no teksta, kas jau ticis apspriests ar Parlamentu, izņemot gadījumus, kad izmaiņas būtībā atbilst Parlamenta paša paustām vēlmēm (šajā ziņā skat. 1994. gada 5. oktobra spriedumu, Vācija/Padome, C-280/93, EU:C:1994:367, 38. punkts un tajā minētā judikatūra).

Tādējādi no attiecīgo direktīvas priekšlikuma un grozītās Direktīvas 2006/112 III pielikuma 6. punkta tekstu salīdzinājuma izriet, ka šis punkts no minētā priekšlikuma atšķiras ar to, ka tajā starp fiziskajiem datu nesējiem, attiecībā uz kuriem var tikt piemērota samazinātā likme, nav minētas “grāmatas, kuras lasītas balsī un ierakstītas CD, CD-ROM”, kas uzskaitītas šajā priekšlikumā, nedz arī, atšķirībā no minētā priekšlikuma, skaidri nav norādīts, ka tas attiecas tikai uz grāmatām, “kurās reproducēts tāds pats informācijas saturs kā drukātajās grāmatās”, bet savukārt ir norādīts, ka tas ir piemērojams grāmatu “visa veida fiziskā formātā” piegādei.

Tomēr no šīm atšķirībām nevar secināt, ka grozītās Direktīvas 2006/112 III pielikuma 6. punkts savā būtībā atšķiras no teksta, kas bija ietverts direktīvas priekšlikumā.

Proti, tā kā šajā priekšlikumā bija norādīts, ka tas attiecas arī uz grāmatām, kas ierakstītas uz “citiem [..] datu nesējiem”, kas līdzīgi drukātajām grāmatām, audiogrāmatām, CD un CD-ROM, šajā priekšlikumā ietvertais uzskaitījums nav jāuzskata par izsmēlošu, bet gan tikai kā ilustrāciju faktam, ka ir paredzēti visi iespējamie fiziskie datu nesēji, gluži kā Padome noslēgumā to ir ietvērusi grozītās Direktīvas 2006/112 III pielikuma 6. punktā.

Līdz ar to ir jāatzīst, kā Tiesa to darījusi 2015. gada 5. marta sprieduma Komisija/Luksemburga (C-502/13, EU:C:2015:143) 53. punktā, ka grozītās Direktīvas 2006/112 III pielikuma 6. punktā ir tikai vienkāršots direktīvas priekšlikumā ietvertais teksts un tā būtība ir pilnībā saglabāta.

No iepriekš izklāstītā izriet, ka grozītās Direktīvas 2006/112 III pielikuma 6. punkts nav spēkā neesošs tā iemesla dēļ, ka likumdošanas procedūrā, kuras noslēgumā tas tika pieņemts, būtu pieļauts būtisku procedūras noteikumu pārkāpums.

(skat. 26., 30.–32., 34. un 36. punktu)

2. Prejudiciālo jautājumu pārbaudē nav atklājies neviens elements, kas varētu ietekmēt Padomes 2006. gada 28. novembra Direktīvas 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu, kas ir grozīta ar Padomes 2009. gada 5. maija Direktīvu 2009/47/EK, III pielikuma 6. punkta vai šīs direktīvas 98. panta 2. punkta, lasot to kopā ar tās III pielikuma 6. punktu, spēkā esamību.

Ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru vienlīdzīgas attieksmes princips paredz, ka līdzīgās situācijās nedrīkst būt atšķirīga attieksme un ka atšķirīgās situācijās nedrīkst būt vienāda attieksme, ja vien šāda attieksme nav objektīvi attaisnojama (spriedumi, 2014. gada 12. novembris, *Guardian Industries* un *Guardian Europe*/Komisija, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, 51. punkts, un, 2016. gada 4. maijs, *Pillbox 38*, C-477/14, EU:C:2016:324, 35. punkts).

Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru atšķirīgas situācijas raksturojošie elementi, kā arī to salīdzināmība ir jānosaka un jānovērtē atbilstoši attiecīgo tiesību normu, ar ko ir ieviesta šī atšķirība, mērķim, neaizmirstot, ka šai nolūkā jāņem vērā arī attiecīgās jomas principi un mērķi (šajā ziņā skat. spriedumu, 2008. gada 16. decembris, *Arcelor Atlantique* un *Lorraine* u.c., C-127/07, EU:C:2008:728, 26. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

Tādēļ ir jāatzīst, ka, ņemot vērā grozītās Direktīvas 2006/112 98. panta 2. punkta, lasot to kopā ar šīs direktīvas III pielikuma 6. punktu, mērķi, digitālu grāmatu piegāde jebkādā fiziskā formātā, no vienas puses, un digitālu grāmatu piegāde elektroniski, no otras puses, ir salīdzināmas situācijās.

Līdz ar to, ciktāl grozītās Direktīvas 2006/112 98. panta 2. punkta, lasot to kopā ar šīs direktīvas III pielikuma 6. punktu, sekas ir tādas, ka no samazinātas PVN likmes piemērošanas ir izslēgta digitālu grāmatu elektroniska piegāde, taču to ir ļauts piemērot digitālu grāmatu piegādei fiziskā formātā, šīs normas ir uzskatāmas par tādām, ar kurām attiecībā uz Savienības likumdevēja nosprausto mērķi ir iedibināta atšķirīga attieksme divās salīdzināmās situācijās.

Ja tiek konstatēta atšķirīga attieksme divās salīdzināmās situācijās, vienlīdzīgas attieksmes princips nav pārkāpts, ja šī attieksme tiek pienācīgi pamatota (šajā ziņā skat. spriedumu, 2008. gada 16. decembris, *Arcelor Atlantique* un *Lorraine* u.c., C-127/07, EU:C:2008:728, 46. punkts).

Tā tas saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru ir gadījumā, ja atšķirīgā attieksme ir saistīta ar leģitīmi pieņemamu mērķi, kurš ir nosprausts pasākumam, kā rezultātā tiek ieviesta šāda atšķirīga attieksme, un ja tā ir samērīga ar šo mērķi (šajā ziņā skat. spriedumus, 2013. gada 17. oktobris, *Schaible*, C-101/12, EU:C:2013:661, 77. punkts, un, 2014. gada 22. maijs, *Glatzel*, C-356/12, EU:C:2014:350, 43. punkts).

Šajā kontekstā jāņem vērā, ka fiskāla rakstura pasākumu gadījumā Savienības likumdevējam, to pieņemot, ir jāveic politiskas, ekonomiskas, kā arī sociālas izvēles un jāizveido dažādu interešu hierarhija, vai jāveic sarežģīti vērtējumi. Līdz ar to tam šajā ziņā ir atzīstama plaša rīcības brīvība, kuras dēļ tiesas pārbaude par šī sprieduma iepriekšējā punktā minēto nosacījumu izpildi ir jāaprobežo vienīgi ar acīmredzamas kļūdas konstatāciju (šajā ziņā skat. spriedumus, 2002. gada 10. decembris, *British American Tobacco (Investments)* un *Imperial Tobacco*, C-491/01, EU:C:2002:741, 123. punkts, kā arī, 2013. gada 17. oktobris, *Billerud Karlsborg* un *Billerud Skärblacka*, C-203/12, EU:C:2013:664, 35. punkts).

Kā atbildē uz Tiesas rakstveida jautājumu un tiesas sēdē paskaidroja Padome un Komisija, samazinātas PVN likmes piemērošanas digitālu grāmatu elektroniskai piegādei izslēgšana, kas paredzēta grozītās Direktīvas 2006/112 98. panta 2. punktā, ir jāuztver kā īpašā PVN regulējuma elektroniskās tirdzniecības jomā daļa. No šo iestāžu paskaidrojumiem izriet, ka ir ticis atzīts par nepieciešamu elektroniskiem pakalpojumiem piemērot skaidrus, vienkāršus un vienotus noteikumus, lai precīzi varētu noteikt šiem pakalpojumiem piemērojamo PVN likmi, kā arī atvieglotu šī nodokļa iekasēšanu nodokļu maksātājiem un valstu nodokļu iestādēm.

Proti, minētā mērķa pamatā esošais tiesiskās noteiktības princips paredz, ka no Savienības tiesiskā regulējuma attiecīgajām personām ir skaidri jāspēj uzzināt savu tiesību un pienākumu tvērumu, lai tās varētu atbilstoši rīkoties (šajā ziņā skat. spriedumu, 2010. gada 15. jūlijs, Komisija/Apvienotā Karaliste, C-582/08, EU:C:2010:429, 49. punkts un tajā minētā judikatūra).

Turklāt Tiesa jau ir atzinusi, ka likumīgs ir mērķis likumdevējam noteikt vispārīgus noteikumus, kurus tirgus dalībnieki var vienkārši piemērot un valstu kompetentas iestādes var viegli kontrolēt (šajā ziņā skat. spriedumu, 2015. gada 24. februāris, *Sopora*, C-512/13, EU:C:2015:108, 33. punkts).

Šajā ziņā, pieļaujot, ka dalībvalstīm ir iespēja piemērot samazinātu PVN likmi digitālu grāmatu elektroniskai piegādei, kā tas ir ļauts attiecībā uz šādu grāmatu piegādi fiziskā formātā, tiktu ietekmēts visa Savienības likumdevēja iecerētā pasākuma saskanīgums, kas ir vērsts uz to, lai no samazinātas PVN likmes piemērošanas tiktu izslēgti visi elektroniskie pakalpojumi.

Šādos apstākļos no grozītās Direktīvas 2006/112 98. panta 2. punkta, lasot to kopā ar šīs direktīvas III pielikuma 6. punktu, izrietošā atšķirīgā attieksme starp digitālu grāmatu piegādi elektroniski un grāmatu piegādi fiziskā formātā ir uzskatāma par pienācīgi pamatotu.

(skat. 41., 42., 49., 51.–54., 57., 59., 60., 66., 70. un 72. punktu un rezolūtivo daļu)